

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și străinătate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prandului Nr. 15. Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și înveștă. Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Atitudinea Americii.

(—) Dr. Woodrow Wilson, președintele Statelor-Unite a putut lovinge în Senatul american și astfel atitudinea Americii se va lămurii în curând.

Germania este hotărâtă ca să ducă înainte războiul submarinelor, fără șovăire. Cunoscuta declarație a lui Bethmann-Hollweg prin care lupta submarinelor s-a contramandată până la 2 Martie, intră în fază de perfecțiune fizică. Zilele ce urmează ne pot aduce vestea scufundării unei nave comerciale înarmate și atunci America trebuie să decidă: vrea să rămâie și pe mai departe în „neutralitatea” ei fictivă, ori vrea să declare războiul Germaniei? În ultima analiză atitudinea Americii nu va influența cu nimic asupra războiului. Inzadar a declarat Wilson, dușmanul neîmpăcat al Germanilor, că intrarea în război a Americii va accelera sfârșitul războiului. Germania, convinsă de „neutralitatea” ipocrită a Statelor Unite, este gata pentru a-și putea apăra prestigiul naval.

De altfel America nu este putere militară de forță întâi. După războiul spaniol-american, la stăruința lui Wells și Roosevelt, s'a format o armată teritorială, gata ca să acopere neajunsurile iredențiste din Mexico. „Armata” aceasta, instruită după metoda lui Kitchener este însă atât de slabă din punct de vedere militar, încât o lătrare a ei în acțiune n'ar influența asupra progresului războinic. Adevărat că asemuind armata teritorială a Americii cu flota ei, nu vom putea nega, că astăzi, între marile puteri navale America ocupă rolul al treilea. America posedă 27.072 nave comerciale, 33 Dreadnoughturi, 10 vase panterate, 24 cuirassate, 252 torpiloare clasa I și clasa II. Flota Americii are cu totul 66.622 de matrozi, cu 3845 ofițeri. În caz de război America este în stare să pue pe picior de război 120 000 de soldați instruiți, cu rezerva Filipinilor, acorpului de spital, cu miliția civ. 14 67.290 de oameni, va să zică aproximativ 200.000 de soldați. Bugetul militar al Americii din anul acesta s'a urcat la 1189 milioane coroane, va să zică 29.3% al bugetului anual al Statelor. Dar față cu o ac-

țiune războinică a Americii stă realitatea faptelor. Cum își va putea transporta armata America în litoralele europere? Transportarea trupelor este însă o acțiune strategică foarte serioasă, de-a cărei reușită s-a putut convinge Ententa la Dardanele. Punând cazul că America ar reuși să-și transporte trupele prin numeroasele sale vase comerciale în anele Europei, ar putea aceste ajunge în porturile germane, când flota cea mai puternică a lumii nu s'a putut apropia de țărmurile Germaniei? 'n afar' de aceasta America este într'o situație foarte ciudată. Îndatăce trupele lui Uncle Sam ar părăsi America, Mexico ar realiza visul revoluționar al lui Huerta și statele latine din America de sud, Paraguay, Argentina, Chile, Brazilia, terorizate de contracte comerciale usurare, ar încerca să se desbaere definitiv de tutela capitalismului american. Cele zece milioane de Negri și Mulați, ar încerca și dănuți să se răsbune asupra chinitorului lui Thomas și o revoluțiune germană n-ar fi imposibilă în Statele Unite. Este însă o altă putere, care va sili America să-și stămpere furia rebelă și puterea aceasta este Japonia. Japonia este rivala cea mai serioasă și poate cea mai puternică a Americii și Japonia este pregătită ca să se răfuiească definitiv cu America. „China” visul tuturor mercantilismlor este nuca tare în a cărei coajă s'a vor străpezi dinții hienelor războinice. Capitalismul german simțind poate cataclismul european, s'a angajat în China foarte cuminte: a apărut cu energie interesele capitaliste ale Japoniei chiar în detrimentul politicii sale coloniale, dar paralizând cu totul propășirea industriei americane. America, alindu se cu Anglia, — care are interese superioare în India — a octroat anturajul său politic asupra vieții constituționale a Chinei, de fapt însă prin detronarea casei imperiale chinezești, America a vrut să dea lovitură de moarte Japoniei, care simțind gestul a protestat cu energie împotriva bluff ului constituțional al lui Yuan-Sikkai și astăzi în China revoluțiunea înscenată de Japonia a luat proporții gigantice.

America în caz de război cu Germania este deci amenințată nu numai de grave turburări interne,

ci și de complicații serioase externe. Îndată ce flota americană va părăsi apele Statelor unite, Japonia nu va ezita nici un moment ca să realizeze idealul „rassei galbene”, unirea tuturor Mongolilor supt sceptrul Micadoului.

Wilson joacă însă rolul lui Gortsakoff: atunci, când de fapt în Statele Unite se luptă două curente politice foarte considerabile, președintele american, ca să-și asigure dominațiunea pe anul curent, aruncă în viața publică americană o lozincă: Uncle Sam nu se poate lăsa umilit de Michel. Insinuația este atât de perfidă și atât de josnică încât merită nu numai disprețul senatorului Gore, ci al întregii lumi civilizate. Dacă America vrea să lupte într'adevăr pentru a apăra interesele omiei în contra luptei submarinelor germane, de ce nu împiedecă — cum ar fi putut face — furnizarea munițiilor pentru puterile beligerante. Iată o singură cifră care va convinge pe oricare dușman al Germaniei, că America s'a purtat într'adevăr dușmănos față cu imperiul german.

America în cursul războiului a furnizat pentru Ententa muniții în valoare 44 miliarde 840 milioane de franci. În această sumă oribilă Germania este interesată cu 2 miliarde 376 milioane de franci, plătite pentru bumbac, cereale, petrol, pești și argint viu, prin urmare ententa a „recompensat” neutralitatea Americii de 22 ori mai mult ca Germania. Deși, la stăruința lui Taft, America primise în anul trecut o lege prin care exportul utensiliilor militare era prohibit, în cursul războiului America a exportat pe navele sale comerciale aproape toate armamentele războiului: tunuri, torpiloare, avioane, automobile panterate, cauciuc, benzină, puști, sulite. O singură fabrică a trustului Morgan-Ford-Kennedy, a exportat automobile panterate în valoare de 1 miliard 700 de milioane franci pentru Franța și Anglia.

Față cu o „neutralitate” atât de prețioasă, Germania a fost silită să ia măsurile cele mai severe față cu „exportul” american. Cum munițiile n-au fost exportate de flota americană, ci ele erau așezate în nave comerciale — Germania a pretins ca America să desarmeze definitiv aceste nave. America însă în consecința libertății mărilor și a drepturilor ginților, a înarmat toate

vasele sale cu tunuri, provocând astfel lupta submarinelor germane atât de regretate de însuși guvernul german, căci pentru a apăra interese materialiste, Germania a fost nevoită să atace nave, pe al căror bord să găseau pasageri. Și dacă mii de oameni au căzut până astăzi victime luptei submarinelor, vina o poartă America, care nu împiedecă Americii, ca să călătorească pe nave înarmate. America însă, în cursul războiului a dovedit că interesele materiale primează interesele morale. Războiul s-ar fi sfârșit din partea tuturor puterilor prin epuizarea materialului războinic, dacă America n-ar fi exportat muniții. Războiul însă a fost binevenit pentru unele burse americane, ca să-și urce valorile lor, până astăzi neprețuite în Europa. Finanțele Americii s-au îmbunătățit dintr'una, căci din capitalul încasat pe ruina Europei, America să poate achita de datorile sale. Creditul canalului Panama, distribuția statului Columbia, bugetul marinei, a poștelor și a datoriilor publice, să pot achita din miliardele Europei. Dar pe miliardele aceste zace blestem și sânge și inzadar se va naște un nou Carnegie, care după un trecut viros și clădi muzee și școli și biserici, „pacea” visată de Lincoln bazată pe democrația lui Franklin, s-a arătat pentru noi Europenii ca o ficțiune a lui Bryan și consoții săi.

Și unde sânt cuvintele lui Walt Whitman, cel mai mare umanist al lumii și cel mai mare poet al Americanilor:

„Un singur fir de iarbă este mai multă viață decât un cavou de morți iluștri.

„Un vierme viu, până ce moare, trăește și dănsul, ca tine, călău, împărat și cerșitor!..”

Doctorul Woodrow Wilson președintele Statelor Unite parecă n-a citit *) pe cel mai mare poet al Americii și puțin interesându-l „firele de iarbă” ce cresc din misterul ființei, ascultă fericit sunetul aurului european și fișitul banc-

*) În schimb a citit și a înțeles însă pe economistul englez Walter Bagehot (pron: Begot.) dupăcum se poate vedea din o carte a sa care a apărut și în traducere germană sub titlul: „Woodrow Wilson: Nur Literatur.” la 1913 în München. D-l Wilson arată cu admirație vădită și cu multă putere de sugesțiune, că Bagehot, pe care îl cunoște toată lumea ca literat, era de fapt un negusior genial. Nota Red.

notelor, pe care, se furișează multe, multe lacrimi și mult, mult sânge.

...Dacă s-ar putea aduna toate lacrimile și tot sângele, cât a curs în Europa din pricina Americii, America ar avea alături de lacul Michigan, unul altul și doctorul Wilson ar putea face baie în dânsul cu în-tregul senat american „pacifist”, gata astăzi să intre în război pentru „libertatea mărilor”, pentru „dreptul ginților” — pentru ...cupon.

„Europa centrală“ *)

Cetind o carte...

Vremuri extraordinare, vremuri mari au fost întodeauna un izvor de idei mari și de prefaceri până atunci nevisate. E doar caracteristica spiritului creator omenesc, ca atunci când necesități ardente bat la ușă cu insistență, să se ivească frământări noi, cari, preocupând o lume întreagă, să dea naștere la o emulație febrilă pe toate terenele vieții publice. Astfel vedem în războiul actual o serie întreagă de invenții, de perfecționări, cari nu s'ar fi ivit de loc sau nu atât de ușor, dacă necesitățile ardente dela ordine zilei n-ar fi impus spiritului creator al omenirii deslegarea unor probleme menite să fie puse în ajutorul celor ce se combat cu atâta înverșunare.

Și precum în arta conducerii războiului vedem astăzi folosindu-se pe zi ce merge arme tot mai perfectionate pentru doborârea cât mai repede a dușmanului, astfel cei rămași acasă caută prin scrieri și grai viu să deschidă omenirii noi orizonturi, căutând să delege probleme menite să asigure omenirii o pace binecuvântată după terminarea acestui război.

Astfel a văzut lumina tiparului nu de mult o scriere a deputatului din parlamentul Germaniei Friedrich Naumann, intitulată „Mittleuropa”, scriere care face scuzate și e viu comentată de presa mondială și cu deosebire de presa germană și austro-ungară.

Autorul „Europei centrale” pledează pe baza trecutului istoric al țărilor europene, folosindu-se în acest scop de scrierile tuturor bă-

*) Din pril jul apariției volumului politic „Mittleuropa” de Friedrich Naumann membru al parlamentului german.

Copiii Basarabiei plâng.

Nol te-am iubit și te-om iubi oricând
Cu suflet împăcat ori săngerând...
Nol te-am iubit
Și te-om iubi necontenit,
Ca sombril tăi străjeri,
O, Românie, țară de dureri...
Prvim ades spre granițele tale
Și ne cuprinde-o sdrăbitoare jale...
Din prag de mormân',
Prvim spre zarea cerului tău sfânt
Și 'n jalnica robie,
Muți așteptăm noi ceasul ce nu mai
[vrea să vie,
Iar filii noștri strănji de legi barbare,
Orae în iubirea ta fără hotare...]

Pământul sfânt întregul tău avut
Dela Carpați la Dunăre și Prut
Și râurile tale de argint
Și codrii tăi
Ne cheamă și ne mint...
Ne cheamă 'ntinsul tău cu tot ce ei,
Ne cheamă — al doinei grai,
Ne cheamă tainic zările-ți de foc
Și palșii-ți iobagi fără noroc
Că n'au muncă și nevoi
Nor fără de nădejde în slujbe la ciocoi...
Ne cheamă 'n grăi flori,
In treseri u'uito're,
Armi de dorobanți și roșiori,

Ce poartă 'n ochi ceva din cerul tău
Și 'n suflute avânturi legendare...

Spre ei ne mână dorul, greu,
Și ne-o mână de-acum mereu,
Și-l așteptăm s'apară 'n zarea-albastră
La sărbătoare roș-a lor,
La sărbătoare care-o fi și-a noastră...
Și vânturi dacă trec spre soare-apune
Peste pământul tău se schimbă 'n
[rugăciune,
Lin li desmeardă, fruntea le-o s'rută
Cu jalea noastră mută...]

Și zile trec ca aitele să vie,
Se scurg și săptămâni și luni pe rând,
Iar noi jelim cu suflet săngerând,
Jelim, o, Românie,
Și în colibele sărace
Nu mai coboară așteptata pace.

Ne 'ncătușară vai! stăpânii răi,
Ne 'ncătușară lacomii călăi,
Ne 'năbușe în muncă,
In temniți ne aruncă,
Să nu simțim cel mai adânci fiori,
Când peste Prut s'or revărsa pe stepe
Întăii roșiori...

Stăpânii cruzi,
Vreau să ne-abată ochii dela tine,
Vreau să ne'nece setea de mai bine,
Ca tu ai nostru plâns să nu-l auzi.

Dar crud, nebruit,
Necontenit,
Va crește-al nostru dor fără hotare,
Va crește cu puteri cutropitoare
Intocmai ca un brău de cetățui
La granițele tale,
Frumoză Românie, țară bogată 'n jale...

In așteptarea zilei sfinte
Ce ne'ndulcește și ne minte,
Nol doine îți doinim să ne auzi...
Nol îți doinim încă 'n același grai,
Ce-a răsunat din vremile străbune
Dela întăii vovozii la crai,
Și graiul nostru-l 'grai de rugăciune,
Ce peste Prut spre București și Peleș trece,
Să moară 'n adieri încete,
In codrii tăi de balonete...

Cu ochii uși,
Nol doine îți doinim să ne auzi,
Când tot cuprinsu-ți de război să găte...
Și dacă astăzi ceasul nostru n'o să bată,
El nu va mai veni vai! niciodată!..

A. Cotruș.

Domnița Maria.

Domnița Maria, prima prințesă
română, s-a născut la 8 Septembrie st.
v. 1870, orele 9 dimineața.

Bucuria augustilor săi părinți
nu nemărginită, de oarece ea era atunci
— în familia Hohenzollernilor — s'n-
gura fată.

În scrisorile pe cari le adresează
cu acea ocazie Regelui Prusiei și Prin-
cipelui mețtenitor, Prințesele Carol
spune:

„Elisabeta a născut o fetiță voinică și
sănătoasă. Voi crește pe acest copil așa, în
cât să fie demn de rassa de Hohenzollerni.”

Deși Regele Carol era foarte mul-
țumit că fusese dăruit cu o fetiță, do-
rița Reginei Elisaveta, încă de pe când
alăpta pe tânăra demniță, era să aibă
un băiat, care să poată moșteni co-
roana.

Călătoria prin Moldova în 1871,
cu care ocazie perechea princiară se
convinsese de dragostea ce i-o poartă
poporul, fu hotărâtoare pentru educația
tinerei prințese.

După alte călătorii și excursiuni
făcute mai ales cu poștalionul roma-
nesc — despre care Carmen Sylva —

a scris — ea scrie la-14 Iunie 1877
despre copilă sa, în caetul său zilnic:

„Ai ochi sămbitori, care-mi strălucesc
ca niște raze; albaștri ca apa mării nemărgi-
ninite, adânci ca gândirile reci, lămoși ca
albele stele și eu mă închin lor de câteori
te văd.

Rămâneți totdeauna tot așa de curăț
frumozilor ochi albaștri, curăț ca și cerul în-
departat și nemărginit și priviți voi despurți
în inima mea.”

În August, 1871, cu ocazia hra-
mului mănăstirei Sinaia, se serba ziua
onomastică a miciei prințese printr-
un banchet de 150 de taclămuri.

Ea era foarte vioale și alerga prin
camere, făcând bucurie mare părinților
săi. Prințesele Carol scrie astfel tată-
lui său despre ea: «De am o clipă li-
beră, mă joc cu ea. Acest copil minun-
nat e toată bucuria vieții mele.»

Domnița Maria, care în intimitate
era numită totdeauna Litzy, petrecea dim-
proună cu tatăl său la palatul dela Cot-
roceni, câtă vreme augusta sa mamă
trebuia să se caute în străinătate, căci
măslăniile de la Cotroceni li sdruncina-
seră mult sănătatea.

În vara anului 1872 pictorul ame-
rican Healy picta în Sinaia un tablou,
în care Regina Elisabeta ținea de mână
pe Domnița Maria — ambele în eoa-

baților politici mai însemnați actuali și de pe vremuri, pentru o *inchegare* (Zusammenschluss) a *imperiului german cu monarhia austro-ungară*, care în alianță cu statele ce se vor atașa grupului acestor două Puteri mari, să formeze „Europa centrală” viitoare. Călină această scriere estinsă de aproape 300 pagini, octav mare, scrișă cu un mare aparat științific și istoric, trebuie să admiri curajul, cu care autorul atacă și caută să rezolve unele din cele mai dificile probleme din interiorul celor două imperii, probleme, cari, discutându-le în timp de pace, ar fi atins cu mult mai mult sensibilitatea celor vizate, ca în timpurile de față. Dar tocmai aceasta a fost intenția autorului, căci — zice el — numai în timpuri de războiu sufletele oamenilor sunt aplicate a primi idei mari de prefacere. Precum Bismark a creat imperiul German în războiul din 1870 și nu după războiu, astfel și conducătorii de azi ai statelor trebuie să creieze bazele unei noi formațiuni în decursul războiului, în valurile de sânge și în sbuciumările popoarelor.

Deputatul Naumann nu s'a restrâns însă în urmărirea scopului său numai la această singură scriere, ci prin conferințe publice ținute în Germania și Austro-Ungaria a căutat să câștige publicul pentru ideile sale, cari au fost întâmpinate cu multă căldură și pricepere. N-a lipsit însă nici critica. Mulți au obiectat prin presă că realizarea „Europei centrale”, precum o vede Naumann, ar fi o utopie, alții au tras la îndoială eficacitatea unei asemenea închegări sau confederații. Toți au trebuit să recunoască însă necesitatea unei închegări mai strânse a statelor din Europa centrală pentru a se putea avea o garanță stabilă pentru pacea viitoare.

În numerii viitori vom căuta să facem cunoscut publicului nostru părți din această valoroasă scriere, care privește de aproape și viitorul neamului românesc.

Din Bucovina.

Opere de binefacere. — Minodora Stefanelli. — Culturale.

În Bucovina se continuă pe o scară întinsă operele de binefacere rezultate din acest războiu. Precum se știe s-a introdus și în Bucovina, după obiceiul din alte părți ale țării, așa numita „sântuire a buciului” de către societățile de binefacere și școlare, care a realizat frumoase sume de bani. Astfel fondul buciului a sporit până la suma de 14.000 coroane, care se va întrebuința pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor din orașul și districtul Suceviți după cei căzuți pe câmpul de luptă.

În folosul societății flotei austriace școlile primare românești din Suceava s'au srațat în 2 Martie o frumoasă serbare, la care s-a reprezentat de către elevii școlii piesa „Crutul Buturugă”.

tum național — iar regele Carol purta uniformă de ofițer de călărași.

La sfârșitul lui Mai 1873 Regina Elisabeta, dimpreună cu mama sa și cu Domnița Maria pleacă spre Neuwied.

Mica principesă se deprinsese repede cu călătoria pe vapor și învesela pe toți călătorii prin veselia ei. Făcea prima călătorie mai lungă în viața ei.

La Neuwied minună pe toți prin deșteptăciunea ei, iar mai ales pe prințul de coroană german, care o iubea ca un părinte. Vorbea limbile germană, franceză, engleză și română, cânta la pian și ținea foarte mult la țara ei de naștere.

Nu se simțea bine în acele locuri streine pentru ea și cu nerăbdare îi spunea mamei sale, să meargă mai repede acasă: „Opt cai, mamă, și un poștalion, care să ne ducă acasă”.

După o scurtă petrecere pe malurile Rinului — în care timp sosise și Principele Carol — fură nevoiți să plece cu toții spre patria Domniței, „acasă”.

Pe drum, când zări în gara Viena, români în costume naționale, ea le strigă veselă: „Acum mă duc acasă, cu poștalion și cu 8 cai”.

și bucuria ei era fără margini

Ventul curat al serbării a fost de 600 cor.

Societatea românească din Bucovina a înțeles o pierdere mare prin moartea domnișoarei Minodora Stefanelli, fiica vredă a lui întru pomenire luvent Stefanelli, pe vremuri arhimandrit și valoros profesor la facultatea teologică din Cernăuți.

Începând din anul 1884, societatea damelor române din Cernăuți a porinit o însuflețită și spornică activitate națională care s'a manifestat în frumoasele prestațiuni ale societății filarmo-nice „Armonia”. În promovarea industriei naționale prin înscutita organizare a bazarului național și îndeosebi prin avântul pe care-l damelor române au știut să-l dea de curând înflințatei societății a Damselor Române din Bucovina, care a îndrumat și înfăptuit întemeierea internatului de copii din Cernăuți și a înteleasă deștept la activitate națională și damelor române din centrele cele mai însemnate ale țării noastre. În fruntea acestei mișcări înțelepte a stat decenii deardând pe lângă actuala și merituosă prezidentă a societății, d-na Popovici Logotheti și pe lângă emerita viceprezidentă, fericită întru pomenire Elena Euseb Popovici, d-ra Minodora Stefanelli, harnică și pricepută secretară, care și-a închinat munca întregii sale vieți frumoasei opere de regenerare și înaintare națională. Este nefericit numărul copiilor din cătepatruile societății românești din Bucovina, care prin mijlocerea blânde domnișoarei Stefanelli au aflat adăpost și îngrijire în internatul de copii din Cernăuți, precum și învățatură la școlile speciale din capitală.

Dolul Bucovinenilor din acest dureros prilej s'a manifestat prin numeroase cununii eterne, din care se va crea o fundațiune în amintirea regretatei defuncte.

Odihnească în pace!

Societatea pentru cultura și literatura română din Bucovina va avea Duminecă în 12 Martie la Cernăuți o adunare generală extraordinară, în care se vor rezolva mai multe chestii dela ordinea zilei.

Sp.

Mandatul dela Zorlenți vacant. Cetim în „Drapelul”: Numit fiind comisar guvernial de administrație în Sârbia deputatul dela Zorlenți mare Carol Huszár, aduc diferite ziare din Budapesta știri despre soartea mandatului de deputat dela Zorlenți. Unele cred chiar a ști, că alegerea s'a publicat pe la începutul lui Aprilie și candidat al guvernului va fi ofițerul de stat major L. Szilágy, care este luat în combinație ca secretar de stat în ministerul de honvesi. Până acum știm cu certitudine numai, că deputatul Huszár este numit într-o înaltă funcție administrativă pe lângă comanda militară în Sârbia. D-l Carol Huszár a servit înainte de a deveni mare proprietar în Caraș-Severin mai mulți ani în Bosnia la administrație, de unde și se sârbește. Pe acest motiv a fost numit pe timpul ocupațiunii. Dar nu este încă cert, că e considerat incompatibil acest post cu mandatul de deputat, după ce și alți deputați ocupă posturi de comisari guverniali în război fără să fie incompatibili. — Până acum nu

când sosind în Brașov, văzu așteptând un poștalion cu 6 cai.

Nori întinse acoperiră acest senin cer de bucurie, când la începutul lui Martie 1874 Domnița se îmbolnăvi, iar doctorul Teohari constată că are scarlatină, epidemie ce băntuia pe atunci în București.

Ultimele ei momente sunt descrie de Regele Carol în scrisoarea pe care la 26 Martie st. v. o adresează tatălui său, Principele Carol Anton.

Pentru Marea Regiță dispărută, moartea ficei sale a fost un izvor de inspirație, dar și un prilej mai mult de a iubi patria copilului său.

Carmen Sylva scria după moartea ficei sale: „Ea ne-a lăsat moștenire iubirea nemărginită pentru țara în care s'a născut, căci de la o etate destul de fragedă, atunci când era în strălucită ea suferea de dorul după țara sa. Religia copilei noastre, limba ce o vorbea cu multă dragoste, a fost pentru noi o adevărată moștenire sfântă căci fiecare vorbă românească, ni aduce aminte acea dulce voce, pe care nu o vom mai auzi aici pe pământ”.

Așa a fost Domnița Maria, prima principesă română din neamul de Hohenzollern.

s'a declarat încă mandatul de vacant și nu s'a convocat încă comitetul central comitatens, care este chemat a stabili ziua alegerii. A vorbi deja de acum de candidați e prematur, deși este sigur, că guvernul poate alege la Zorlenți pe cine-i place, căci după cât cunoaștem noi situația, nu va pune partidul național candidat, iar despre altă candidatură contra guvernului nu poate fi vorba, fiind cercul în mare parte românesc. Alegătorii sunt însă în tranșee. Iar cei rămași acasă nu sunt dispuși de alegeri.

Din România.

Un cabinet Marghiloman. — Flota rusească a scufundat 7 vapoare românești. — Pregătirile militare din Basarabia. — Aplanarea incidentului bulgaro-român. — Raporturile româno-svedeze

Cetim în „Neue Freie Presse”: Rusofiliul „Alevărul” din București se ocupă cu posibilitatea formării unui cabinet Marghiloman, și declară, că nu va fi permis niciodată, ca pe ruinele politice ale lui Brătianu să se înființeze un cabinet Marghiloman. Ziarul atăă totodată cu violență pe Marghiloman pentru poziția ce a luat față de declarațiile lui Sasonow referitoare la relațiile ruso-române.

Din Constanța și Mangalia se comunică ziarelor bucoareștine, că flota rusească, care circula de-alungul coastelor României și Bulgăriei, a atacat vasele românești, cari transportau cereale și alte mărfuri pentru Turcia. După știri din Mangalia s'a stabilit că Rușii au scufundat șapte vase românești.

După alte știri mai multe torpiloare rusești supraveghează zilnic vasele, cari părăsesc portul Constanța și că Joi seara flota rusească a bombardat din nou portul bulgar Varna.

Știri oficiale bucoareștine comunică, că incidentul bulgaro-român, ivit pe insula dunăreană Dragova, în urma căruia a fost arestat un ofițer și doi soldați români, cari au trecut pe teritoriul bulgar, — s'a aplanat în mod pacific. Ofițerul și soldații români au fost eliberați de autoritățile bulgare.

Guvernul svedez a hotărât ca să autorizeze pe ministrul său din Viena să reprezinte guvernul svedez și pe lângă curtea regală română.

Din Tulcea se comută:

În întreaga Basarabie se observă din nou un mare pregătiri militare. Contingente noi au fost chemate sub arme. Vasele flotei voluntare a Rușilor de pe Dunăre transportă zilnic trupe regulate și rezerviști de prin localitățile din Sudul Basarabiei în spre Reni, de unde continuă drumul mai departe cu linile ferate.

Deasemenea se lucrează cu mult zor la construirea liniilor ferate, cari au să lege orașulul Chilia nouă cu Bolgradul și portul Ismail cu linia Bolgrad.

Nota guvernului german către Statele- Unite.

Din Berlin se anunță cu datul de 10 Martie:

Nota guvernului german, dată azi publicității și care a fost predată de ambasadorul german din Washington președintelui Wilson spune, că la începutul războiului guvernul german s'a declarat imediat gata, ca la propunerea Americii, să ratifice declarațiunea din Londra asupra dreptului de război pe mare. Anglia însă nu a primit-o și, ce e mai mult, a început să restrângă comerțul legal al neutralilor, pentru a lovi în Germania. Faptul acesta a îndemnat guvernul german să ia contra-măsură.

Propunerile făcute de America în decursul anului 1915, și cari din partea Germanilor au fost primite, încă au fost respinse de Anglia, care neconțin și-a urmărit ținta ei: ca cu toate mijloacele să înfrângă pe Germania prin înfometare.

Submarinele germane și-au continuat modul lor de luptă conform hotărârilor dreptului ginților, dar Anglia i-a făcut imposibil, căci ea și-a înarmat vasele sale de comerț, le-a ordonat să atace submarinele și le-a dat și mandat să arboreze stindarde false. Prin aceasta guvernul englez s'a folosit de împrejurarea, că guvernul american nu reține pe cetățenii ameri-

cani de-a folosi vase dușmane de comerț.

Acum Anglia face imposibil comerțul neutral cu porturile germane, împiedecă prin un amestec, contrar dreptului ginților, asupra postei, legătura cu strelăntă, caută prin forțarea sistematică a neutralilor să ducă la îndeplinire blocada de înfometare, despoate de libertatea lor pe Germanii necombatanți cari îi asă pe msre și astfel face imposibilă purtarea conform dreptului ginților a războiului pe mare.

Nota se încheie cu exprimarea speranței, că America, apreciind motivele indicate, va recunoaște corectitatea punctului de vedere al Germanilor.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice: Budapesta 10 Martie. — Din mareaș cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

In nordul monarhiei și pe câmpul de operații din Balcani: Nimic nou.

La granițele italiene.

Pe frontul dela litoral artileria italiană a susținut în unele locuri un foc moderat, care numai înaintea capului de pod dela Tolmein a fost mai violent.

Pe frontul din Carintia și din Tirol activitatea războinică este neînsemnată. Prin erocețări s'a stabilit, că Italienii de astă-dată au folosit în regiunea dela Rombon bombe de gaz.

Generalul de divizie Hofer locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 10 Martie. — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Pe țărmul vestic al râului Maas au fost făcuți prizonieri, cu ocazia curățirii pădurii Corbului și la tranșeele dușmane dela Bethincourt, 6 ofițeri și 681 soldați și au fost capturate 11 tunuri. Pădurea dela Ablain și spinarea muntelui la vest dela Douaumont a fost luată dușmanului într-o luptă înverșunată. În șesul dela Woerre am împins liniile noastre înainte peste părțile de pădure la sud-ost dela Damloup. Contra noului nostru front la vest și la sud dela sat, precum și la fortul Vaux, Francezii au îndreptat contra-atacuri violente; în decursul lor dușmanului i-a succes să-și pună iar piciorul chiar în fort. De altcum agresorii au fost respinși îndurând mari pierderi.

Avioanele noastre de război au împușcat două avioane engleze, un monoplan la Wytschate (la sud dela Ypern) și un biplan la nord-ost dela La Bassée. Un pasager din biplan e mort.

În luna Februar activitatea de atac a escadrelor noastre aeriene și numărul sborurilor lor estinse de recunoaștere și a sborurilor de noapte înapoia frontului dușman, a fost cu mult mai mare ca ori-când până acum. Următoarea comparațiune nu numai că dovedește din nou superioritatea noastră, ci tot odată desminte și afirmația de predeclie a partidei contrare, care zice că pierderile noastre în războiul aerian numai pentru aceea sunt atât de neînsemnate, pentru că avioanele noastre nu au îndrăsnit să treacă dinco'o de liniile dușmane. Pierderile germane pe frontul vestic au fost în luna Februar: în luptă aeriană: nici unul, împușcat de pe pământ: nici unul, dispărute: 6, în total 6. Francezii și Englezii au pierdut: în luptă aeriană: 18, împușcate de pe pământ: 5, prin aterizare fără de voie înăuntrul liniilor noastre: 2, în total 20. Aici trebuie luat în considerare, că noi din principiu numărăm numai acele avioane cari au căzut în mâinile noastre sau cari s-au prăbușit ar-

zând, nu însă și acele numeroase avioane ale dușmanului, cari au fost împușcate înapoia liniilor dușmane.

La ost și sud-ost și pe câmpul de operații din Balcani: Nu s-au petrecut evenimente mai importante.

Sistarea apariției „Românului”.

Firul telegrafic ne surprinde cu următoarea știre laconică, pe care ne-o trimite redacția ziarului „Românul” din Arad:

„Organul partidului a fost sistat de ministrul de interne”.

Până la încheierea foii nepri-mind alte amănunte, nu putem ști cauzele, cari au determinat pe ministrul de interne reg. ung. să ia o astfel de măsură severă față de ziarul „Românul”. Nici aceasta nu putem ști, dacă sistarea apariției organului partidului național este numai pentru câteva zile sau chiar pentru durată războiului.

Deocamdată ne restrângem a aduce acest fapt la cunoștința publicului cetitor așteptând amănunte.

Pentru Orfelinatul Uniunii femeilor române din Ungaria.

Reuniunea femeilor române din com. Hunedoarei dăruiește într-o amintirea vecinică a primei sale presidente văd. Ana Dr. Lasar Petco născ. Șandor suma de 212 cor. în semn de cunună eternă la Orfelinatul Uniunii fem. rom. din Ungaria, prin următoarele contribuiri:

Reuniunea fem. rom. din com. Hunedoarei 28 cor. Elena Pop Hossu Longin 10 cor. Alexandru Moldovan 10 cor. Dr. Silviu Moldovan 10 cor. Elia Moldovan 10 cor. Emilia Ardelean 4 cor. văd. Gabriela Dr. Dragits 3 cor. Familia Mathias Zw.k', Bruck a L. 10 cor. Victor Petco, Eugen Petco, Aurelia Petco măr. Dr. Hossu și Vilma Petco măr. Dr. Cserey 100 cor. Vilma Schuster născ. Moldovan 5 cor. Lucreția Costa Nicoră 6 cor. George Moldovan proprietar la Băita 10 cor. O stătu-toare 2 cor. La olată 212 cor.

Se chează cu cea mai profundă mulțămintă în: numele Comitetului și ne rugăm pentru odihna sufletului său.

Maria B. Baiulescu. președintă.

In amintirea directorului Onițiu.

Ni se comunică, că școlile se cundare române din loc vor aranjă o festivitate comemorativă pentru neuitatul lor director: Virgil Onițiu. Mercuri în 9/22 Martie a. c., — ziua, când își serba regretatul director ziua onomastică.

Cu această ocazie se va ca o conferință asupra vieții valoroase a lui Virgil Onițiu, se vor ceti părțile alese din scrierile sale, va cânta coral de elevi al d-lui Gh. Dima și va declama o poezie.

Credem, că prin această festivitate comemorativă se răspunde în adevăr unei trebuințe generale românești a publicului nostru, care a iubit atât de mult pe marele director al școlilor noastre și care intelectual din Brașov și pe care va căuta să ia parte la această serbare comemorativă.

În zilele viitoare vom publica și programul amănunțit al acestor pioase serbări.

La Verdun se va hotărâ situația pentru Franța.

Populația civilă din Verdun e departală Lunii dimineața din oraș ploaia granatelor germane. Nici o soană civilă n'a rămas în cetate.

Hervé scrie în foaia sa: Verdunul este astăzi pentru Franța ce a fost Parisul la începutul războiului. La Verdun vor cădea sorții Franței și Europei.

In „Humanitè Renaudei“ zice, că ceasurile de față sunt pentru Franța cele mai serioase dela 1914 încoace.

Avis.

In atențiunea abonaților noștri.

Ne aflăm în a treia lună a nou-ului administrativ, și cu toate pro-voacările repetite, unii dintre abona-ții noștri încă nu și-au reînnoit abo-namentul, ba unii nu și-au plătit nici chiar restanțele din trecut.

Știm că multe sunt năcazurile în zilele aceste grele, dar fie con-vingeți abonații noștri, că aceste greutăți avem să le îndurăm și noi și poate în măsură mai mare ca alții. Cheltuielile pentru hârtia de ziar și pentru lucrătorii noștri devin pe zi ce merge tot mai mari, ar urma deci ca să urcăm și noi prețul abonamentului. Nu facem însă aceasta, în schimb însă pre-țindem să-și țină de datorință cei cari primesc ziarul nostru, ca să-și achite cel puțin taxele de abona-ment, ca să nu fim nevoiți a re-charge la alte mijloace.

Celor vizafi, cari cu toate a-cesste nu-și vor achita abonamen-tul, le vom sista în timpul cel mai scurt trimiterea ziarului. Am dori însă mult, ca să nu fim ne-voii a uza de această măsură.

In același timp aduce-m la cu-noscința abonaților noștri din Ro-mânia, că încasatorul nostru în Ro-mânia este d-l Ioan Cornea, ingi-ner i. r. a C. F. R. (București, Strada A. Orescu 27).

Administrația ziarului „Gazeta Transilvaniei“.

Pentru Orfelinatul românesc din Sibiu.

Transp. din n-rul 42 al „Gaz.“ 2388 c. 40 t.

Colecta d-lui Dr. Carol I. Schottl făcută între soldații de pe câmpul de luptă și anume:

Dr. Carol I. Schottl 10 cor. Stegari sanitar Ioan Olariu 5 cor. Soldatul de Traiu Nicolae Feldhau 4 cor. 30 filii. din Cluj.

Câte 2 cor.: Căprariul Ermoiaș Sofonea din Drăgici, căprariul Pavel Groza din Găpâny. Ordonanța Vasileică Petriau din Sta. Marle. Toma Fărășcu din M. Sărd. Frunțaș Ion Hulubau din Bokșa română. Ilie Mița din Val-daloc, Vasile Danicu din Trești. Iacob Zăgroan din Tăure (Tăure). Iosif Cureșciu din Boses. Vasile Oprea din Keuget, Vasile Cămpian Solone, George Căpaci din Adău, Ioan Popa din Clisțeu unguresc. Ioan A'maș din Bezded. Ioan Tâmas din Posti, Dumitru Ion din Boiu. Toma Ion din Tomnăc, ordonanța Nichita Prunar din Cuceu. Ioan Trauca din Ludcu Mare, Ioan Ramba Volvodenii mic, S'mion Ober din Seulia Geoge Bocor din Belu.

Câte 1 cor.: Petru Ho-dorian, Ion Tânaș din Blajuf, Nicolae Doboca din Rebrisoara Mihai Zăgroan din Sasăru, Ananie Moldovan din Gyulos. Ordonanța Ianosim Ureche din Partos, Ioan Coste Oana Sibiuul, Nicolae Fărășcu O-poldu mic, Ioan Nistor. din Fărășcu Pavel Millisti din Ștefanad, ordonanța George Tampa din Hăgig. Căprari Ion Mihăcaș Câmpulung, Petru Comăla din Fofeldea, Ion Crișan din Ciema, Ioan Boca Călanu mic Iacob Fe-renți St. Păfalva, Ioan Roman selgitat Ion Șutem Șoncuta mic.

Samuel Mayer câte 50 filii, Maxim Andrei 20 filii. La oialtă 82.—

La oialtă. . . . . 2470 c. 40 f

Actualități.

Din viața intră a Reginei Elisabeta.

In testamentul său, Regele Carol a exprimat dorința ca apartamentele ocupate, până la moartea lui, de Re-gina Elisabeta să rămână și mai de-arte la dispoziția ei, cât timp va mai

fi încă în viață, și s'ar putea bănui că iubita dispărută a continuat să locu-iască în acele apartamente.

Totuși, fără să părească reșe-dința regală din București, Carmen Sylva nu a mai pătruns nici odată în camerele pe care le ocupase, pe timpul cât trăia tovarășul vieții sale și pe cari de stătea or, le încălțase, cu pre-zența lui, în orele de intimitate fami-liară, marile rege.

O aripă extremă a vechitului pa'at, făcând colț cu ciadrile cele noi fusese transformată și în ea. Regina își aran-jase un foarte mic dar foarte bine lu-minat apartament în care își adunase obiectele intime la care ținea mai mult.

Un ascensor minuscul, în care de-aba încăpea o persoană, urca pe Car-men Sylva la noul Et' lăcaș, iar vechii prietenii, pe cari-i ținea strânsi cerc în jurul ei, aveau acces la Ea, printr'o mică scară interioară.

În toată dispoziția lui, acest aparta-ment avea mai mult înfățișarea cul-bului unei principese care debutează în viață, și nimic în el nu arăta somptu-ossa retragere a unei regine care dom-nise 48 de ani.

In acest apartament s'a stins din viață Regina Elisabeta. Acolo, a rămas Ea între flori, până când a fost trans-portată pe catafalcul din vastul salon de lângă sala Tronului.

Tot prin testamentul său, Regele Carol a lăsat ca uzufruct Reginei Eli-sabeta trei moși și veniturile l r lusu regu'at drumul carității. C. rmen Sylva ducea un trai absolut lipsit de orice fast, căci nevoile ei se îndestulau cu prea puțin și pentru suflul ei mare și generos, dacă ar fi avut de trei ori atâta cât avea, tot nu i-ar fi fost de ajuns, pentru răspândirea binefacerilor în drumul ei.

Una d'n cele două moși. Mănă-știrea din Ilfov, devina, în urma morții, proprietatea A. S. R. Principelui Carol, iar celelalte două, Sinaia Predeal, și Broșteni din județul Suceava intră în patrimoniul M. Sale Regelui.

ȘTIRI.

— 11 Martie n. 1916.

Capetele încoronate pe cari le-a supraviețuit Carmen Sylva. Domnito-rii, cari erau contemporanii Carmen Sylvei, când ea ajunge Doamna Româ-niei, astăzi sunt morți aproape tot-Impăratul Napoleon al III-lea, Impăra-tul Wilhelm I-u', Țaru Alexandru al II-lea, Regele Victor Emanucl I-ul, Regina Isabela a Spaniei, Leopold al Belgiei, Regina Victoria, Regele Wilhelm al III-lea Olandei, Regele Christian al IX-lea al Danemarcei, George I-ul al Greciei, Don Pedro V al Portugaliei tot'i odih-nesc în criptele lor princiare. Din contemporanii suverani ai Reginei Ro-mâniei mai sunt în viață Impăratul Rege Francisc Iosif I-u', Eximpărăteasa Francei Eugenia și Eximpărăteasa Mexicului Charlotta. Văduva lui Napoleon al III-lea este o moșneagă obosită, iar Charlotta de mult este numi o exis-tență fizică, minte-i fiind totu necată.

Pentru fondul ziaristilor a trim-tes prin administrația ziarului nostru d-l Ellseu Moga, paroh gr.-cat. Ap' h'da 1 cor. Mulțumite.

La masa studenților «V. On'țiu» au mai contribuit: »Agricola», institut de credit în Hunedoara, 50 K. »Zaran-deana», institut de credit în Boița, 20 K.

Primească generoșii donatori sin-cere mulțumite. Direcțiunea mesei stu-denților.

Pentru ajutorarea elevelor să-rance au contribuit ulterior Filiala Bă-ncei Albina 50 cor; Dna Tița C. Davi-descu din venitul compoziției sale Moș Crăciun. 23 cor. Se chitează cu cădu-roasă mulțumită și pe aceasta cale. În numele Comitetului Maria B. Baiulescu pres. R. f. rom. din Brașov,

Cheltuielile războiului »Tempo» aduce știrea că în ultimul pătrar de an s'au cheltuit în Franța pentru arti-lerie 450 milioane, pentru aviație 83 milioane, pentru trenuri militare 13 milioane, pentru transport de trupe etc. 67 milioane pentru transportul trupelor din coloni 11.5 milioane etc. etc. Pentru alimentarea soldaților s'au chel-tuit 35 milioane, iar pentru nu-trețul și alimentarea animalelor din serviciul militar s'a cheltuit 21 milioane. Soldaților li s'au plătit ca solda 7 mi-lioane mai mult ca în pătrarul an-terior.

Din 1 August 1914 până în 30 Iunie 1916 s-a votat pentru scopuri de războiu 465 miliarde coroane. Acum dacă luăm în considerare că nu numai în Franța s'a poartă războiu, ci și în Anglia, Rusia, Italia apoi în Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Turcia și

dacă presupunem că în fiecare stat s-a cheltuit cam atât, putem socoti ușor că războiul a costat până acum 372 mi-liarde coroane. Unde sunt însă pagu-bele enorme ale tuturor țărilor? Canalul Panama a costat 2 miliarde coroane. Oare nu puteam muta cu bani cheltuiți până acum. Alpii în Sahara și să canalizăm toate râurile?

Un ziar în Cetinje. În zilele vi-toare își va face apariția un ziar în Cetinje cu program de a orienta pu-blicitatea în amândouă statele din Mo-narhie cum și în țările neutrale asupra referințelor muntengrene. Totodată el va servi de mijloc autodidact pentru pu-blicizarea tiparului cu litere latine, prea puțin cunoscut între Muntenegrini. Redactorul șef este Dr. G. Rumicic. Ziarul va apărea în limba croată, deo-camdată pe două coloane tipărite, una cu caractere latine, a doua cu sivele cirilice. După șase luni foaia se va ti-pări întreagă numai cu litere latine.

»Reuniunea femeilor gr.-or. ro-mâne din Hunedoara» organiza Dum-nică în 12 Martie n. o producțiune teatrală, declamatorie și musicală cu următorul program: Uvertură națio-nală pentru pian, de A. Bena, execut. de d-ș. Minerva Macrea; Poezie de A. Vlahuță, declamație de d-ș. Mărioara Szabo; »Ca prin române» comedie în 1 act de Görditz; Achil și Filarul, mono-log de A. P. Băut, predat de d. Petru Boldin; Hora (c/s-moll) pentru pian, exe-cut. de d-ș. Minerva Macrea. Venitul curat se dă orfelinatului românesc din Sibiu.

Necrolog. Văd. Valeria de Colbazi născ. Papiu și fiu Teodor, Ionel și Emil cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștință tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților încetarea din viață a prealubitului nostru soț și tată Con-stantin de Colbazi proprietar întâmplată după lungi și grele suferințe la 8 Mar-tie st. n. a. c. în al 60-lea an al vieții și 31-lea al celui mai ferocite căsătorii. Corpul neînșufletit al scumpului defunct va fi așezat spre vecinicia edihă Săm-bătă în 11 Martie st. n. a. c. la oarele 3 p. m. dela casa mortuară după ritul bisericii greco-catolice în cimitierul co-munal din Spring. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Spring, 8 Martie 1916. Iainica familie.

Anunțăm cu durere tuturor ru-deniilor, amidilor și cunoscuților trece-rea la cele eterne a mult iubitului nostru tată, frate, cumnat, bunice, so-cru, cuseru și nepot: Ioan Cosma fost preot român-ortodox, în Caraseu. Trecerea din viață s'a întâmplat în 17 Februarie — 1. Martie 1916 la șase oare seara, împărțit fiind cu sfințele taine, când după un morb lung și greu în anul al 68-lea al stății și al 44-lea al proției și-a dat suflul în mâinile Ziditorului. În morământea s'a săvârșit în 20 Fe-bruarie — 4 Martie 1916 așezându-se osemintele spre vecinicia odihni în ci-miteriul din curtea bisericii parohiale. Dormi în pace suflet blând!

Caraseu, la 20 Februarie 4 Mart-1916. Valeriu confectoriu America, Parte-niu confectoriu America, Traian oșteș pe frontul Italiei, Ioan oșteș pe frontul Rusiei, Georgiu preot Berechiu, Dimi-triu învățătoriu Soldobagiu, Lucreția proprietară Suplac, Cornel student cl. V. Beluș fiu și fiice. Nicolae Cosma li-brar editor România Fălticeni ca frate. Vasiliu Pocuș proprietar Caraseu cum-nat. Florica Popa preoteasă. Regina Tot învățătoareasă noră. Ioan Popa proprie-tar F. Tot cuseru. Georgiu, Veturia, Livia, Cornelia, Aurel Ionita, Eleonora Letiția nepoți și nepoate. Parteniun Cosma director Albina Sibiu unchiu.

O serată teatrală, aranjată de reunitunea de cântări »Deutscher Lieder-kanz», va avea loc astăzi, Sâmbătă seara în sala de concerte a Redutei o-rășenești, cu concursul orchestrei regi-mentului de inf. Nr. 46. În program sunt luate următoarele puncte: 1) Ouver-tura din opera »Fledermaus», 2) Co-medie »Dir, w e mir», 3) »Karpatenwal-zer» executat de orchestra militară, 4) Piesa cu cântece »Die Soldaten kom-men», 5) Potpourri din »Zigeunerbaron» și 6) Farza »Der Eintagsleutnant». In-ceputul reprezentațiunii la orele 8 seara.

Daruri pentru prizoneri. Din Pe-king ne vine știrea, că comitetul pen-tru ajutorarea prizonierilor noștri află-tori în estremul orient a făcut o faptă vrednică de laudă. Membri legației ger-mane și austro-ungare au colectat în China sume frumoase pentru ajutorarea și îmbrăcarea soldaților noștri aflători în captivitate rusească. Guvernul ger-man și austro-ungar încă au contribuit cu sume însemnate la colecta aceasta. Din referada legațiunii germane din Pek'ng reese, că în timpul din urmă s'au distribuit 88.000 mantale căptușite 81.000 plapome, 96.000 cămeși, 58.000 părechi de cisme, 17.000 părechi de cio-pari, 175.000 părechi de obiele, 7.000 pantaloni de pânză, 5.000 părechi de

mănuși, 154.000 năfrâmi, 8000 căciuli, 200 lazi de săpun și alte multe. Lucru-rile aceste s'au distribuit prin delegații americani ai comitetului pentru ajuto-rarea compatrioților noștri aflători în estremul orient, cu deosebire în orașele Chabarowsk, Nikolsk, Ussirisk, Rasdal-nee, Scotowo și altele.

Femea ca păzitor de noapte. Intre multele slujbe cam incompatibile cu sexul feminin mai înregistrăm încă una : Femea ca păzitor de noapte. Până acum se îngrijeau bărbații de siguranța publică, înainte de război s-a instituit detectivul-femeie și a făcut servicii bune. Acum aflăm că orașul Viena a angajat 150 femei ca păzitori de noapte. Femele au trebuit să facă un curs, în care au fost instruite în manauarea ar-melor, în apucăturile »djiu djiu» apoi au fost instruite în drepturile și datorințele lor. Nu de mult au făcut examenul final și au fost deja aplicate în noua slujbă. Pe străzile Vienei în-tălnesti în multe părți păzitori de noapte înarmați cu pușcă sau revolver, îmbrăcați în mantale mari și cu câte un câne instruit, și dacă te uiți mai bine la ei, vei observa că cei mai mulți păzitori de noapte sunt femei.

Câni pentru soldații orbi. În ministerul de războiu din Viena s-a făcut nu de mult propunerea interes-antă, ca să se dea soldaților cari și-au pierdut vederea ochilor posibilitatea de a umbla. Decentul de universitate Dr. Leopold Senfider a propus ca să se instrueze câni, cari să fie distribuiți gratuit între soldații orbi. Dacă li se dau celor ce și-au pierdut o mână sau vre-un picior, mâni și picioare artificiale cuvine-se să ne îngrijim și de orbiil noștri. La loc ar fi să li se dea oam-ni, cari să le servească ca câineși în viață, dar de unde putem lua atâ-ția oameni credincioși? După ce între oameni nu aflăm azi tovarăși credinci-oși, trebuie să recurgem la regaul ani-malic. Cănele est' cel mai credincios animal ce trebuie numai dresat ca să conducă pe bieții soldați, cari și-au pier-dut lumina ochilor ferindu-l de orice pericol. Propunerea aceasta umană să va discuta în cercurile competente.

Omnia-Kino. Luni și Marți în 13 și 14 Martie 1916 Serată detectivă : Cea mai mare dramă detectivă »Sven-gali» sau Doctorul hypnotizator, dramă în 4 acte. — »Domnișoara obraznică», comedie detectivă în 3 acte. — Actua-lități din războiu (după natură).

În pregătire: Mercuri și Joi 15 și 16 Martie. Filmul celebru aiul Suder-mann: »Drumul vulpei».

Apollo-Bio. Luni și Marți: mare serată detectivă: Aventura prof. Nek Fantom II. »Cea mai grea problemă a sa», mare dramă detectivă în 4 acte. — Bancherul de diamante. dramă în 3 acte. »Săptămâna Eko» actualități de pe câmpul de luptă; Fabricantul ge-los de umbrele (comedie). Mercuri și Joi: Serată senzatională: Meara tăcută, de Sudermann.

ULTIME ȘTIRI

Londra 11 Martie. Admirali-tatea engleză comunică că în marea ostică au fost scufundat un torpilor și un distrugător de torpiloare ambele engleze.

Filiografie.

A apărut: »Elemente de pedagogie» de Dr. A. Ieșau profesor. Suceava 1914. Edi-tura Soc. »Școala Română». Manualul acesta e merit pentru elevii din școala normală și merită să fie recomandat publicului doritor de o astfel de lec-tură. Sunt atât de puține publicațiile de folul acesta în limba noastră, și d-l prof. Ieșau, care se bucură de o frumoasă trecere în cercurile pedago-gice românești și straine, și-a câștigat un merit mai mult prin publicarea acestui manual, lucrat după principiile cele mai nouă psiho-pedagogice. — Prețul broșat 1.60 cor., legat 2.20 cor.

Proprietar :

Vip. A. Muresianu : Branice & Comp.

Redactor responsabil : Ioan Luca

Doamnelor române!

Curățiți podelele parchetate și podelele de scânduri cu »Lavosin» »Lavosinul» curăță fără vre-o o-teneneală cu rezultat surprinzător de frumos și neîntrecut de nici un alt preparat. Așchii de oțel, scum-pul Terpentin sau Benzina nu vă mai trebuie! 1 dosă »Lavosin» (trebuie păstrat în loc recoroș sau umed) costă numai 1 cor. 85 fil. și ajunge pentru 9 podele parche-tate sau de scânduri. Se capătă la Hermina Niemandz n. de Benkner Brassó, Târgul cailor 28.

1—2

Anunț.

Caut un bun morar, fie tânăr sau bătrân pe timp îndelungat.

Ocuparea postului poate fi imediată.

Sam. Wagner Sibiu (Nagyszeben).

1—2

Femei române! Femei române! Radicală revoluția în grijele casei! Spălatul rufelor fără săpun, fără leșie!

Lemnele scumpe, cărbunii scumpi, săpunul esorbitant scump, timpul scump, adică totul, ce face cheltueli și osteneți cu spă-latul rufelor, cruțați, ghivernisiți cu: »Lavosin».

»Lavosinul» e cel mai recent, victorios, nevătămător pre-parat pentru spălatul rufelor. »Lavosinul e garantat liber de clor. Cu »Lavosin» se spală rufele alb scriptor fără foc sau numai cu apă lină (adică datai caldășoară, dară nici decum caldă), fără osteneală: cetiți și urmați instrucțiunea!).

»Lavosinul» cruță rufele (nu se mai rupe așa curând, că »Lavosinul» nu conține clor, care, cum se știe, mănăcă, prăpă-dește rufele în scurt timp, făcându-le sdręte).

»Lavosinul» desinfectează rufele și le dă și miros plăcut. 1¼ kigr. »Lavosin» are puterea de spălat dela 3 kilograme de cel mai bun săpun (zis de simbur, nemțește kernseife).

1 dosă »Lavosin» costă numai 1 cor. 85 fil. și ajunge pen-tru spălatul rufelor din 2 săptămâni dela 6 persoane!!!

La fiecare dosă se dă în limba română instrucțiune tipă-rită despre modul cum să întrebuințăm »Lavosinul».

»Lavosinul» e eminent pentru oteluri, spitatorii, sanstorii, internate, a silurii de săraci, casării, mănăstiri, spălătorii, băi etc.

Cu »Lavosin» se pot curăți și vase de lemn, podine, trepte (scări), ganguri etc.

Noua fabrică »Lavosin» în Viena Kuhner și filii

Singura vânzare pentru Transilvania : Hermina Niemandz născ. de Benkner.

Brașov (Brassó) Târgul cailor Nr. 28.

(Pentru câteva comitate transilvănene încă libere primesc reprezentanți solvenți).

FONDATA ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FONDATA ÎN 1888.

«**A. MURESIANU**»:**BRANISCE & CO.****Braşov, Str. Prundului Nr. 15**

Acest stabiliment este provăzut cu cele mai nouă mijloace tehnice și asortat cu tot felul de caractere de litere nouă, din cele mai moderne, în casele proprii, este pus în pozițiune de a putea executa orice comandă cu promptitudine și acurateță precum :

Cărți de știință,
Literatură și didactice.

S T A T U T E.

Foi periodice.

IMPRIMATE ARTISTICE.

Registre și imprimate

pentru toate speciile de serviciiuri.

Tarife comerciale,
industriale de hoteluri și restaurante.

C O M P T U R I,

ADRESE, CIRCULARE.

SCRISORI, COVERTE,

PREȚURI CURENTE, ȘI

D I V E R S E A N U N Ț U R I.

Programe elegante.

Bilete de vizită
diferite formate.

Bilete de logodnă și nuntă

Bilete de înmormântări

Comenzile eventuale se primesc în biroul tipografiei, Braşov, Strada Prundului Nr. 15.

Comenzile din afară rugăm a se adresa tipografiei

„A. MURESIANU”: BRANISCE & COMP, BRAŞOV.